

03/01/2024

כ"ב טבת התשפ"ד

לכבוד

הוועדה המיוחדת לפניות הציבור
בראשות חבר הכנסת יצחק זאב פינדרוס

התייחסות מכון תכלית: הנגשת שירותי ממשל לציבור בעלי אוריינטציה דיגיטלית נמוכה

העידן הדיגיטלי שינה את האופן בו פועלות חברות אנושיות. ידע שהיה שמור בעבר למלומדים הפך להיות נגיש לכל, סחורה מהקצה השני של העולם יכולה להגיע לסף דלתו של אדם בלחיצת כפתור, ניתן לפגוש רופא ולקבל אבחון דרך הטלפון או לבצע מבחנים מן הבית, ואדם פרטי יכול לנהל דיאלוג עם שועי עולם ברשתות חברתיות. אולם, למרבה הצער, המרחב הדיגיטלי אינו נגיש באופן זהה לכולנו. גישה מספקת המאפשרת מימוש הפוטנציאל המלא של העידן הנוכחי דורשת משאבים כלכליים, ובצדם כישורים הנדרשים להתמצא במרחב חדש ומופלא זה ובמיוחד אוריינות דיגיטלית. על מנת לנצל את היתרונות של העידן הדיגיטלי באופן ההולם את כבוד האדם והזכות לשוויון, יש להתמודד עם "הפער הדיגיטלי" בדגש על האתגרים הייחודיים במדינת ישראל. בישראל של אחרי השבעה באוקטובר, על המדינה לחזק את יסודותיה באופן שיאפשר מערכת דמוקרטית יציבה וזכות השתתפות הוגנת בחלוקת הנטל החברתי בין קבוצות שונות. כחלק מכך, על המדינה לספק שוויון הזדמנויות להתקיים ברווחה כלכלית, בין היתר על ידי טיפוח החתירה למצוינות וחדשנות שאפיינה את ישראל בתור "אומת הסטארט-אפ", מבלי לזנוח את אופייה היסודי כמדינת רווחה. הנגשה של שירותי ממשל זה חלק בלתי נפרד ממאמצים אלו, וטוב שהכנסת בוחרת להשקיע את זמנה באפיק חשוב זה.

תמצית עמדתנו

- התמודדות עם נושא הנגשת שירותי ממשל דורשת הסתכלות על מקור הפער של אוכלוסיות בגישה לשירותי ממשל באינטרנט, ולרכוש מיומנויות דיגיטליות לשם מימוש זכויותיהם.
- מיקוד מרכזי של פעולות להכללה דיגיטלית הוא נושא הנגישות השפתית של השירותים השונים. מבלי לתת מענה לחסם זה, יתר הפעולות תמיד יהיו בעלות השפעה מוגבלת.
- בנוסף, חשוב לוודא נגישות לשירותי ממשל ללא קשר למכשיר הדיגיטלי שבו עושה שימוש האזרח (כלומר, אפליקציה מותאמת למחשב, סלולרי, טאבלט ועוד).
- הנגשה יעילה דורשת התאמות לאנשים עם מגוון מוגבלויות אפשריות (לקות ראייה, שמיעה או אחרת) וגם לצרכים ייחודיים והרגלי צריכה של קבוצות גיל שונות (ובפרט קטנים והגיל השלישי).
- יש לעורר מודעות עבור שירותי הממשל המקוונים בקרב אוכלוסיות אשר מבחינה תרבותית נמנעים מהשתתפות במרחבים דיגיטליים, בכדי להעניק להן אפשרות שוויונית למימוש זכויות.
- במובן רחב, יש להתמודד עם שורש הבעיה ולקדם שוויון בגישה לאינטרנט, וזאת לצד שילוב הכשרות והדרכות בתחום האוריינות הדיגיטלית.

א. מהו הפער הדיגיטלי?

בשנת 2023 אוכלוסיית העולם כוללת כמעט 8 מיליארד בני אדם, אך רק כ-5.1 מיליארד מתוכם נהנים מגישה מספקת לאינטרנט (64% בלבד מתוך כלל האנושות).¹ לפער הדיגיטלי השלכות רבות, לרבות השלכות פיזיות כגון איכות שירותי הבריאות, השלכות כלכליות כמו חסמים מפני השתלבות בשוק התעסוקה, וכן השלכות חברתיות ותרבותיות דוגמת תחושת ניכור או היעדר ייצוג. ככלל, מחקרים מעידים על ירידה באיכות החיים בקרב מי שאינו מחובר לאינטרנט, ולרוב פערים בגישה לאינטרנט מחמירים פערים חברתיים-כלכליים.² שלוש סיבות מרכזיות להיווצרות או החמרת אי שוויון בעידן הדיגיטלי, הן היעדר גישה, הטיה מבנית בטכנולוגיה ואוריינות דיגיטלית. ראשית, על מנת לגשת למרחבים דיגיטליים יש צורך בגישה פיזית לתשתיות האינטרנט הפועלות במהירות מספקת. כמו כן, נדרשים מכשירים – טלפון חכם או מחשב נייד או נייד, לכל הפחות, התומכים בחיבור. יכולות כלכליות משחקות כאן תפקיד, שכן יש צורך גם ברכישת המכשירים וגם בחיבור, באופן ממושך, דרך ספקיות תשתית. שנית, בהיבט של הטיה מבנית, מי שמשתתף במרחב הדיגיטלי משפיע יותר על האופן בו הוא מתנהל, ומעצב את השיח לגביו. כתוצאה מכך, נוצרת לעיתים פריבילגיה עבור אוכלוסיות שגישתן למרחב הדיגיטלי מעידה ככלל, ומלכתחילה, על מעמד סוציו-אקונומי גבוה יותר.³ שלישית, ובמוקד הדיון הנוכחי, ישנו רובד האוריינות הדיגיטלית. כלומר, היכולת להתמצא במרחב הדיגיטלי, הבנת דרכי השימוש בכלים טכנולוגיים ובמובן רחב יותר היכולת לרתום את יתרונות העידן הנוכחי למימוש עצמי וחברתי. מדובר בסוגיה מורכבת, בעלת היבטים סוציו-כלכליים, דמוגרפיים ואף קוגניטיביים. למשל, לאדם אשר ידו אינו משגת לא תהיינה הזדמנויות מספקות לאורך חייו לרכוש מיומנויות דיגיטליות, אשר בתורן משפיעות על פיתוח אישי גם בתחומים אחרים (בריאות, הגדרה עצמית, תעסוקה, חיי משפחה ועוד). כך, נוצרת פגיעה נמשכת ורב-ממדית באדם, במשפחתו, בסביבתו הקרובה ובסופו של יום – בחברה כולה.

ב. הפער הדיגיטלי בישראל

נכון לשנת 2020, ל-15.6% מהציבור הישראלי (קרוב ל-900,000 נפשות) לא היה חיבור לאינטרנט.⁴ מעבר לכך, 30% מהציבור הישראלי (מעל ל-1,700,000 נפשות) לא משתמשים במחשב. משתנים כגון מקום מגורים, גיל, שיוך דתי, רמת הכנסה, רמת השכלה ועוד גם משחקים תפקיד בגישה ואיכות החיבור לאינטרנט. בפרט, נתון הרלוונטי לנושא הדיון הינו שיעור השימוש באינטרנט בישראל לצורך קבלת שירותי ממשל נחלק: 26% מתוך בעלי הכנסה של עד 2,000 ₪, 42% מתוך בעלי הכנסה של בין 2,001-4,000 ₪ ו-61% מתוך בעלי הכנסה מעל 4,000 ₪. חשוב לציין כי אחוזי השימוש של קבוצות אלו עבור צרכים אחרים – למשל חיפוש כללי, או רשתות חברתיות – גדול באופן משמעותי (מספר כפול מתוך אלו שצורכים שירותי ממשל באינטרנט בקרב שתי קבוצות ההכנסה הנמוכות יותר עושה שימוש באינטרנט לצורכי חיפוש ומעורבות ברשתות חברתיות). מנגד, ישנם אחוזים נמוכים עוד יותר

¹ Simon Kemp, *Digital 2023: Global Overview Report*, Data Reportal, 26.1.23, available at: <https://datareportal.com/reports/digital-2023-global-overview-report>.

² IEEE, *Digital Divide in Developing Countries: Why We Need to Close the Gap*, <https://ctu.ieee.org/digital-divide-in-developing-countries-why-we-need-to-close-the-gap/>.

³ UN Roundtable on Digital Inclusion, available at: https://www.un.org/techenvoy/sites/www.un.org.technvovoy/files/general/Definition_Digital-Inclusion.pdf.

⁴ איגוד האינטרנט הישראלי, "אפיון משתמשי האינטרנט בישראל: גיל, מגזר, מגדר וגיאוגרפיה" (1.1.20), <https://www.isoc.org.il/sts-data/israelinternetusers2021>.

מאלו שעוסקים בקבלת שירותי ממשל ביחס לצרכים חשובים לא פחות דוגמת לימודים (כלומר, אחוז נמוך יותר מאלו שצורכים שירותי ממשל און-ליין עושים שימוש באינטרנט לצורכי לימודים). נתונים אלו מייצרים תמונה מדאיגה, לפיה היקף ההכנסה משפיעה לרעה על שימוש באינטרנט לצרכי שירותי ממשל לעומת צרכים אחרים אשר הרווח בצדם מוטל בספק – למשל רשתות חברתיות שמובילות לתחושות ניכור, בדידות, פגיעה בשייכות חברתית ועוד. מדינת ישראל זיהתה כבר מזה זמן מה את בעיית הפער הדיגיטלי, בדגש על אוריינות דיגיטלית, והיא ניסתה לקדם מהלכים להתמודדות עמו. בפרט, בשנת 2002 הוחלט בהחלטת הממשלה מספר 1812, בין היתר, לבסס מערכות תמיכה להטמעת והפצת השימוש במערכות המידע החדשות בציבור לצמצום הפער הדיגיטלי בפריפריה, עם פרויקט הדגל "להב"ה – לצמצום הפער הדיגיטלי בחברה הישראלית".⁵

כחלק מזה, היו אמורים להקים 100 מרכזים שיאפשרו לכל אזרח לגשת לשירותי המידע המקוונים של הממשלה ולהשתתף בהדרכות לגביהם. אולם, לפי דו"ח מרכז המחקר והמידע של הכנסת, לא הוקמו ולו מחצית ממספר המרכזים האמור, אלא עד שנת 2020 פעלו 27 מרכזים בלבד.⁶ בנוסף, משרד המדע מפעיל 11 מרכזי "דיגיטלי" ללימוד אוריינות דיגיטלית, לצד 27 מרכזי להב"ה.⁷ על פי דו"ח מבקר המדינה משנת 2021 בנושא הקניית אוריינות דיגיטלית, רק אחוז אחד מתוך המבוגרים בגיל העבודה שרמת האוריינות הדיגיטלית שלהם נמוכה או מזערית השתתפו בשנת 2019 בתכנית ממשלתית כלשהי להקניית אוריינות דיגיטלית.⁸

אם כן, אלו הם פני הפער הדיגיטלי הישראלי: השכלה, הכנסה, גיל, גזע ודת מהווים חסם בפני חיבור משמעותי למרחב הדיגיטלי בישראל ומלוא האפשרויות הגלומות בו – לרבות צריכת שירותי ממשל. נתונים אלה מראים כי הצורך לפעול בנושא הוא בהול, עוד לפני שהכללנו את המשבר החברתי על רקע אירועי השבעה באוקטובר.

ג. הכללה דיגיטלית והנגשה של שירותי ממשל

לאור השלכות הפער הדיגיטלי, נולד העקרון של "הכללה דיגיטלית". הכללה דיגיטלית מוגדרת כגישה שווה, משמעותית ובטוחה להשתמש, להוביל ולעצב טכנולוגיות ושירותים דיגיטליים והזדמנויות.⁹ ארגונים בינלאומיים רבים, ובהם פורום משילות האינטרנט העולמי,¹⁰ קרן החירום הבינלאומית של האו"ם לילדים (יוניס"ף),¹¹ ארגון העבודה הבינלאומי,¹² וארגון הנשים של האו"ם,¹³ פיתחו עקרונות ותכניות בתחום ההכללה הדיגיטלית.

⁵ רועי גולדשמידט, "הפער הדיגיטלי ויישום המדיניות הממשלתית לצמצום" מרכז המחקר והמידע של הכנסת (2020), בעמ' 20 https://fs.knesset.gov.il/globaldocs/MMM/e16a8506-dbae-ea11-8107-00155d0aee38/2_e16a8506-dbae-ea11-8107-00155d0aee38_11_19566.pdf (להלן: "דו"ח ממ"מ").

⁶ דו"ח ממ"מ, בעמ' 20-21.

⁷ דו"ח הממ"מ, בעמ' 25.

⁸ מבקר המדינה, דוח ביקורת שנתי 71 תקציר דו"ח "הקניית אוריינות דיגיטלית לאורך החיים", בעמ' 238, <https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2021/71B/2021-71b-104-Labor-Market-Digital-Taktzir.pdf>.

⁹ ראו לעיל ה"ש 1.

¹⁰ IGF, Policy Network on Meaningful Access – Meaningful Access to Include and Connect, PNMA Output Report 2023, https://www.intgovforum.org/en/filedepot_download/277/26685.

¹¹ UNICEF, A global review of selected digital inclusion policies, <https://www.unicef.org/globalinsight/media/3076/file/UNICEF-Innocenti-Digital-Inclusion-Global-Policy-Review-2023.pdf>.

¹² ILO, An inclusive digital economy for people with disabilities, https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/-gender/documents/publication/wcms_769852.pdf.

¹³ UN Women, Normative frameworks on gender perspective in technology and innovation, 2022, <https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-12/Normative%20frameworks%20GP%20in%20technology%20Final.pdf>.

מדובר במספר עקרונות פעולה אשר יכולים לסייע גם בקידום מדיניות שוויונית יותר בישראל לצורך הנגשה של שירותי ממשל. בין אלו ניתן למנות את: ¹⁴ (א) הצורך בגישה בין-תחומית, המכירה בכך שגורמים שונים משחקים חלק בהשפעה של הפער הדיגיטלי, לרבות מגדר, גיל, מוגבלויות, מוצא אתני, שיוך חברתי, תרבות, מיקום גיאוגרפי, נטייה מינית, דת, חינוך, שפה ומצב כלכלי; (ב) היתרון של קידום אסטרטגיות אשר מבוססות על נתונים וראיות מדעיות; (ג) הצורך להביא בחשבון את קיומה או העדרה של תשתית מספקת לאפשר הכללה דיגיטלית, ואת העלויות של גישה מספקת לטכנולוגיה לעומת המצב הכלכלי במדינה (עלות חיבור, עלות מכשירים, תשלומים חודשיים שונים ועוד); (ד) ההבנה כי בכדי לאפשר גישה משמעותית לא די בחיבור אלא יש לפעול להנגשה של התכנים מבחינת שפה, תרבות ועוד; (ה) הצורך להתחשב בכוח של ההשתתפות במרחב הדיגיטלי – קרי להשמיע קול באופן שוויוני בקרב מי שחוזה חולשה במציאות – ולהבטיח שמרחבים אלו יהיו מאובטחים ומכלילים ככל הניתן.

ד. הצעות קונקרטיות

בשנת 2017, מדינת ישראל אימצה את התכנית "ישראל דיגיטלית" אשר אחת ממטרותיה המוצהרות היא לצמצם את הפער הדיגיטלי.¹⁵ התכנית מגדירה את המושג הכללה דיגיטלית כיצירת יכולת שווה לכל האזרחים ליהנות מההזדמנויות הטמונות במרחב הדיגיטלי באמצעות שירותים נגישים.¹⁶ התכנית מבקשת לוודא הבניה של שירותים דיגיטליים באופן פשוט ואינטואיטיבי למשתמש כך שכל אזרח יוכל להשתמש בהם בקלות (אפילו בפעם הראשונה וללא סיוע חיצוני), בשל הצורך בצמצום הפער הדיגיטלי בקרב הפריפריה הגיאוגרפית והחברתית בישראל. הנגשה של שירותי ממשל לאוכלוסיות בעלי אוריינטציה דיגיטלית נמוכה הינה מהלך חיוני – כפי שמראים הנתונים. חשוב לקדם מהלך זה אגב הסתכלות על מכלול הנסיבות והשיקולים בכדי לשנות את המציאות מיסודה. כחלק מכך, על פעולות ההנגשה להתחשב בכלל האוכלוסיות בישראל אשר מושפעים באופן לא מידתי מן הפער הדיגיטלי. בפרט, מכון תכלית ממליץ על מספר צעדים.

(1) הכללה דיגיטלית קוראת להנגשה טכנית, פיזית ומהותית של מרחבים דיגיטליים, בהתחשב בכך שהפער לרוב חמור יותר בקרב אוכלוסיות מוחלשות, בהם בני מיעוטים אתניים. בכדי לשרת את מטרת הדיון שהיא סיוע לאוכלוסיות בעלות אוריינות דיגיטלית נמוכה, **מוצע להתחשב בשפת התכנים והניווט ולפעול להצעת שירותי הממשל בשפות רבות**, בדגש על עברית, אנגלית, רוסית, אמהרית וערבית. לאחר מכן, וככל הניתן, מתוך התחשבות בעובדים זרים ומבקשי מקלט אשר צורכים גם הם שירותי ממשל, יהיה טוב לנסות ולתרגם תכנים לאוקראינית, תאית ושפות רלוונטיות אחרות;

(2) צוין לעיל כי 30% מהציבור הישראלי אינו משתמש במחשב. חשוב להתייחס לפער בין השימוש במחשב למכשיר נייד, ולא רק לפער בגישה לאינטרנט כשלעצמה, שכן היעדר מחשב מעיד על שימוש וניצול יתרונות המרחב הדיגיטלי באיכות פחותה, ומעבר לכך שירותים ופעולות רבים אינם נגישים במכשיר נייד באותו אופן כמו מחשב. צוין פער זה הופך למשמעותי יותר כאשר נבחנת הזהות הלאומית של אותם משתמשים, שכן על אף ששיעור המשתמשים באינטרנט כל יום בקרב יהודים וערבים דומה (82% יהודים לעומת 77% ערבים), שיעור המשתמשים במחשב

¹⁴ שם.

¹⁵ החלטת ממשלה מספר 2733 (2017); המשרד לשוויון חברתי, התכנית הדיגיטלית הלאומית של ממשלת ישראל (2017), https://www.gov.il/blobfolder/news/digital_israel_national_plan/he/digital_israel.pdf.

¹⁶ שם, התכנית הדיגיטלית הלאומית, בעמ' 13.

חושף פער גדול: 77% בקרב יהודים, לעומת 46% בקרב ערבים.¹⁷ על כן, מומלץ לוודא כי תובטח הנאה מגישה לשירותי ממשל במגוון מכשירים (מחשב, סלולרי, טאבלט);

(3) כאמור, הכללה דיגיטלית דורשת התאמת המרחב הדיגיטלי לכלל האוכלוסיות אשר נפגעו מהעתקת זכויות ושירותים ציבוריים למרחב הדיגיטלי ללא התחשבות בצרכים ייחודיים של הציבור הרחב. על כן, הנגשה צריכה להתאים גם לאנשים עם מוגבלויות שונות (מוגבלות קוגניטיבית, לקות ראייה או שמיעה ועוד). בנוסף, על פעולות ההנגשה להתאים לצרכים ייחודיים של קבוצות גיל שונות, דוגמת קטינים שנכון לפנות אליהם בפלטפורמות רלוונטיות כמו רשתות חברתיות, והגיל השלישי, אשר יש לו פער בגישה ולרוב גם אוריינות דיגיטלית ברמה נמוכה יותר. רק 4-7% מיהודים בגילאים 20-59 אינם מחוברים לאינטרנט, לעומת 23% מיהודים מעל גיל 60 שאינם משתמשים בו.¹⁸ יודגש כי ישראל נמצאת במקום גבוה בעולם בתוחלת חיים¹⁹ ויש משמעות גדולה יותר לפער הנוצר בגישתם למרחב המקוון בקרב הגיל השלישי, ובמיוחד עבור אנשים בגיל השלישי אשר שייכים לקבוצת מיעוט, שחווים הדרה כפולה בעקבות במצבם הסוציו-אקונומי, החברתי וכן גילם²⁰;

(4) לפי מרכז המחקר והמידע של הכנסת, רק 37% מחרדים דיווחו על שימוש באינטרנט כל יום, לעומת 80% מדתיים, 82% ממסורתיים וכן 92% מחילוניים.²¹ עבור חרדים, לעיתים יש מניע כלכלי, אך המניע העיקרי הוא אמונה דתית אשר נוגדת את השימוש באינטרנט. אולם, לא ברור כי המניע הדתי-תרבותי משתרע באופן מכוון על שירותים ממשלתיים, אלא ייתכן כי רוב הציבור החרדי לא מודע לאפשרות לממש את זכויותיהם במרחב הדיגיטלי. על כן, יש לעורר מודעות בקרב אוכלוסיות אשר מבחינה תרבותית נמנעים מהשתתפות במרחבים דיגיטליים, באמצעות קמפיינים ממוקדים ופרסומים בעיתונות סקטוריאלית.

לבסוף, בהסתכלות הוליסטית, מוצע לפעול בשתי זירות: ראשית, יש לערוך סקרים עדכניים אודות הפער הדיגיטלי בישראל ולנתח את מקור החסמים ביחס לאוכלוסיות שונות בישראל. שנית, יש להתמודד עם שורש חוסר האוריינות, ולשקול לקדם הנגשה גם של תכנים דיגיטליים וגם של החיבור הפיזי עצמו, לצד מאמצים להכשיר אנשים בפריפריה החברתית והגיאוגרפית להתמצא במרחב הדיגיטלי. זאת, כפי שהמדינה הצהירה כי תעשה כבר בשנת 2002.

ה. סיכום

הנגשת שירותי ממשל היא פעולה חשובה אשר נכון לקדם, וראוי כי יוקדשו לפרויקט משאבים מספקים. יחד עם זאת, נכון להכיר במקור הבעיה, הפער הדיגיטלי, ובתפקיד אי השוויון החברתי והכלכלי משחק בישראל ביחס לניצול יתרונותיו של העידן הדיגיטלי. הכללה דיגיטלית מציעה הסתכלות הוליסטית על הפער הדיגיטלי ודורשת טיפול גם בפערי גישה וגם בפערי הידע, כאשר הדבר נכון גם בעת פעולות להנגשה של שירותי הממשל.

¹⁷ דו"ח ממ"מ, בעמ' 8.
¹⁸ איגוד האינטרנט הישראלי, "אפיון משתמשי האינטרנט בישראל: גיל, מגזר, מגדר וגיאוגרפיה" (1.1.20), <https://www.isoc.org.il/sts-data/israelinternetusers2021>

¹⁹ אופיר בן נתן, "הפער הדיגיטלי ואוריינות דיגיטלית בקרב קשישים בישראל – סקירה" ג'וינט ישראל אשל (2017), <https://www.thejoint.org.il/wp-content/uploads/2020/10/Digital-Literacy-and-Digital-Gap-Among-Older-Adults-Eshel.pdf>

²⁰ רביע ח'לאילה, "הזקנים בערבים בישראל, בין הפטיש לסדן: תמורות, אתגרים, זכויות ומבט לעתיד" מרכז מינרבה לזכויות אדם (27.11.23), <https://openscholar.huji.ac.il/minervacenter/blog/khalaila>

²¹ דו"ח ממ"מ, בעמ' 9.

בל נשכח כי מדינת ישראל היא מדינה פלורליסטית המורכבת ממספר קבוצות מרקעים שונים אשר לכל אחת מהן מנהגים, תרבות והעדפות ערכיות שונות. לאופי והעדפות אלו יש השפעה במובן של הפער הדיגיטלי, ובפרט נגישות לשירותי ממשל והנאה מזכויות יסוד. מדינת ישראל נמצאת בפני אתגר, אך גם הזדמנות, לטפל באופן מהותי בבעיות שורש של החברה שלנו, אשר משתקפות ומחריפות בשל הפער הדיגיטלי, באמצעות רפורמות בתחומי יחסי הפרט מול הממשל אשר יוכלו לסייע לבנייה מחדש וביצור החוסן החברתי, ובמובן רחב יותר תשתית מתאימה לחיים משותפים בחברה פלורליסטית המבוססת על עקרונות היהדות והדמוקרטיה. בהתאם, אין מתאימה מן העת הנוכחית לעמידה במחויבות שלקחה על עצמה מדינת ישראל, כבר לפני שני עשורים, ביחס להכללה דיגיטלית.

ד"ר טל מימרן

ראש תכנית,

תכלית – המכון למדיניות ישראלית

עו"ד עדן פרבר

חוקרת,

תכלית – המכון למדיניות ישראלית